

Landstingsfullmäktige
Landstinget i Värmland

Revisionsberättelse för verksamhetsåret 2006

Inledning

Landstingets revisorer har, i enlighet med kommunallagens krav, granskat landstingsstyrelsen, förtroendenämnden, hjälpmedelsnämnden och de tre fullmäktigeberedningarna. I föreliggande revisionsberättelse, vars syfte är att ge fullmäktige underlag och vägledning i ansvarsprövningsprocessen, redovisar revisorerna sina synpunkter och bedömningar.

Revisorernas arbete

Granskningen har utförts utifrån de förutsättningar som anges i kommunallagen, kommunala redovisningslagen, reglementet och god revisionsred. Revisorernas granskningsarbete utgår från en av revisorerna genomförd risk- och väsentlighetsbedömning och granskningsplanen för 2006. Granskningen har genomförts i den omfattning som bedömts erforderlig för att ge rimlig grund för revisorernas bedömning i ansvarsprövningsfrågan. De sakkunnigas revisionsrapporter samt granskningsrapporten avseende Värmlandstrafik AB bifogas revisionsberättelsen. Revisionsberättelsen för Region Värmland kommer att överlämnas senare.

Ansvarsprövningen

Landstingsstyrelsen

Inledning

Landstingets revisorer har under 2006 främst inriktat sin granskning på styrelsens arbete med styrning, ledning, intern kontroll och uppföljning. Utifrån denna granskningsinriktning noterar revisorerna en positiv utveckling avseende styrelsens arbete med att utveckla det balanserade styrkortet (BSC) som instrument för styrning, ledning och uppföljning. Införandet av styrkortet har generellt stärkt styrelsens möjligheter att systematiskt arbeta med uppföljnings- och målstyrningsprocessen. En vidareutveckling av verk-

samhetsmålen skulle ytterligare förbättra styrelsens förutsättningar i detta arbete.

Styrning, ledning och uppföljning

Revisorerna har under 2006 genomfört en granskning avseende landstingets styrning och ledning av den högspecialiserade vården. I rapporten understryks betydelsen av att styrelsen tar del av underlag och vidareutvecklar rutiner för uppföljning och utvärdering inom detta område. Under året har beslut tagits om att budgetansvaret i fortsättningen skall åvila berörda verksamheter. Det är likväl viktigt att styrelsen följer upp utvecklingen inom den högspecialiserade vården.

Revisorerna har även genomfört en framåtsyftande analys av verksamheternas förutsättningar för att inom givna budgetramar klara både aktuella kostnadsreduceringskrav och åtagandet för den högspecialiserade vården samt läkemedelskostnaderna. Revisorernas analys visar på stora utmaningar för verksamheterna och styrelsens uppföljningsansvar kan inte nog understrykas.

Samverkansnämnden i Uppsala-Örebroregionen har varit föremål för granskning. De två revisionsrapporter som presenterats berör samverkansnämndens arbete och förankring av dess ärenden i landstingsstyrelsen. Enligt rapporternas slutsatser syns rutinerna kring nämndens arbete fungera tillfredsställande.

I revisionsrapporten ”samverkan kring familjecentraler”, ett granskningsprojekt som genomförts tillsammans med fyra kommuner, konstateras ett tydligt initiativ från landstinget att tillskapa familjecentraler i samtliga länets kommuner. Resultatet i revisionsrapporten tyder dock på att ansvaret för att leda denna utvecklingsprocess, implementera modellen och följa upp verksamheten, utifrån de ursprungliga besluten, efter hand har blivit allt otydligare. Detta understryker betydelsen av att styrelsen tillser att politiskt fattade beslut implementeras och att verksamheter följs upp.

Intern kontroll

Landstingsstyrelsen har övergripande ansvar för den interna kontrollen. Intern kontroll kan i korthet beskrivas som åtgärder som bland annat syftar till att minimera risker, säkra system och rutiner. Revisorerna framförde i revisionsberättelsen för verksamhetsåret 2005 att den interna kontrollen är en viktig förutsättning för styrning och ledning. Vidare framfördes att styrelsen borde utveckla sitt arbete med intern kontroll, bland annat genom att utarbeta en internkontrollplan.

Revisorerna noterar att styrelsen genom införandet av det balanserade styrkortet stärkt vissa delar av den interna kontrollen. Det balanserade styrkortets fem perspektiv täcker dock inte in alla aspekter på intern kontroll och kan i den meningen inte ses som en fullgod internkontrollplan.

I syfte att initiera en process kring intern kontroll genomförde revisorerna och landstingsstyrelsen under våren 2006 ett gemensamt seminarium på temat intern kontroll. Revisorerna har också under året redovisat revisionsrapporterna ”ekonomiska oegentligheter”, ”patientavgifter – intern kontroll” och ”kassabrist patientavgifter”. I samband med bokslutsgranskningen 2006 har revisorerna även genomfört en fördjupad granskning av värdepappershantering, pensionsskuld och semesterskuld.

Med detta som bakgrund vill revisorerna understryka betydelsen av att styrelsen har en aktiv roll i utvecklingen av en väl fungerande intern kontroll, dels för att säkra en god ekonomisk hushållning, dels för att förhindra ekonomiska oegentligheter. Landstingsstyrelsens möjligheter att utöva sitt tillsyns- och verksamhetsansvar skulle därmed stärkas.

Verkställighet och ärendehantering

Revisorerna granskar årligen landstingsstyrelsens verkställighet av landstingsfullmäktiges beslut. I samband härmed har revisorerna pekat på behovet av att styrelsen protokollför uppdrag från fullmäktige samt hur styrelsen avser att hantera uppdragen. Revisorerna konstaterar att styrelsen under 2006 tagit initiativ till att en sådan systematisk redovisning sker.

Bokslut 2006

Revisorernas genomlysning av 2006 års bokslut redovisas i revisionsrapport nr 12-06 och 13-06. Sammanfattningsvis kan konstateras att det ekonomiska resultatet är 64 miljoner kronor, 35 miljoner kronor bättre än budget, och att därmed underskotten 2004 och 2005 balanseras. Resultatet förklaras till stor del av att skatteintäkterna blev 74 miljoner kronor högre än budget och 251 miljoner kronor större än 2005.

Liksom tidigare år redovisar vissa länsverksamheter inom hälso- och sjukvården stora obalanser. Revisorerna har i tidigare revisionsberättelser påpekat vikten av att styrelsen tar tillvara erfarenheter från föregående års bokslut. Revisorerna konstaterar att styrelsen inte heller detta verksamhetsår kommit tillrätta med de återkommande obalanserna. Med anledning av detta anser revisorerna att det är av hög prioritet att styrelsen följer upp kostnadsutvecklingen och tydliggör uppdrag och villkor för verksamheterna i syfte att få till stånd en bättre budgetprocess.

Vid en genomgång av länsverksamheterna framkommer att tandvården redovisar ett nollresultat. Av bokslutsunderlaget framgår att tandvården har ett överskott om 3,3 miljoner kronor och att detta i bokslutet reserverats som en kostnad och fördelats ut i form av bonus. Revisorerna menar att detta förfarande borde ha kommenterats i tandvårdens verksamhetsberättelse och i bokslutet.

Landstingets revisorer tillstyrker att landstingsstyrelsen och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för perioden 1/1 2006 till och med den 28/11 2006.

Landstingets revisorer tillstyrker att landstingsstyrelsen och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för perioden 29/11 2006 till och med den 31/12 2006.

Förtroendenämnden

Landstingets revisorer har följt förtroendenämndens arbete under 2006, bland annat genom att ta del av protokoll och årsberättelse.

Landstingets revisorer tillstyrker att förtroendenämnden och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2006.

Hjälpmedelsnämnden

Landstingets revisorer har granskat den med kommunerna gemensamma hjälpmedelsnämnden och dess utskott. Granskningen, som främst innehåller en avstämning av verksamheten utifrån avtal och reglemente, redovisas i revisionsrapport nr 11-06, som också har delgivits revisorerna i länets kommuner. Revisionsrapporten visar på en god följsamhet till avtal och reglemente.

Landstingets revisorer tillstyrker att hjälpmedelsnämnden och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2006.

Prioriteringsberedningen

Landstingets revisorer har följt prioriteringsberedningens arbete under 2006, bland annat genom att ta del av protokoll och årsberättelse.

Revisorerna bedömer att prioriteringsberedningens arbete legat i linje med fullmäktiges arbetsordning.

Landstingets revisorer tillstyrker att prioriteringsberedningen och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2006.

Demokratiberedningen

Landstingets revisorer har följt demokratiberedningens arbete under 2006, bland annat genom att ta del av protokoll och årsberättelse.

Revisorerna bedömer att demokratiberedningens arbete legat i linje med fullmäktiges arbetsordning.

Landstingets revisorer tillstyrker att demokratiberedningen och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2006.

Kvalitetsberedningen

Landstingets revisorer har följt kvalitetsberedningens arbete under 2006, bland annat genom att ta del av protokoll och årsberättelse.

Revisorerna bedömer att kvalitetsberedningens arbete legat i linje med fullmäktiges arbetsordning.

Landstingets revisorer tillstyrker att kvalitetsberedningen och dess förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2006.

Bedömning av måluppfyllelse

Revisorerna skall enligt bestämmelser i kommunallagen bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal redovisning, innehålla en utvärdering om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Landstingsfullmäktige har vid sammanträde i november 2005 fastställt de finansiella målen till följande

- att uppnå ett överskott på 29 miljoner kronor i 2006 års resultat för att återställa 2004 års underskott,
- att från och med 2006 tillföra pensionsfonden ett belopp motsvarande varje års ökning av avsättningen för pensioner liksom att pensionsfondens avkastning tillförs fonden,
- att från och med 2007 ha ett överskottskrav på 2 % av skatter och generella statsbidrag.

Landstingets revisorer konstaterar att de av fullmäktige fastställda finansiella målen för 2006 om pensionsavsättning och återställande av underskottet år 2004 uppfyllts. Revisorerna vill uppmärksamma fullmäktige och styrelsen på att överskottet skulle ha behövt uppgå till cirka 100 miljoner kronor om det tredje finansiella målet hade gällt för 2006.

Landstingsfullmäktige har i "Verksamhetsinriktning för Landstinget i Värmland" fastlagt de övergripande verksamhetsmål som gäller för de fem perspektiven; ekonomi, medborgare, processer, utveckling och förnyelse samt medarbetare.

Styrelsen har analyserat måluppfyllelse både vad gäller de finansiella målen och verksamhetsmålen. Styrelsens analys visar att måluppfyllelsen är god inom vissa styrkortspektiv medan den är mindre god inom andra perspektiv, exempelvis inom perspektivet medborgare har arbetet med att uppfylla vårdgarantin inte i alla delar lyckats.

Revisorerna delar styrelsens bedömning av måluppfyllelsen och styrelsens syn på behovet av fortsatt uppmärksamhet på de ekonomiska obalanser som vissa verksamheter uppvisar. Revisorerna delar även styrelsens syn på behovet av att ytterligare förstärka bland annat kvalitetsutvecklingsarbetet.

Årsredovisningen

Revisorerna har granskat årsredovisningen och bedömer att den i allt väsentligt ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ekonomiska ställning. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisnings sed.

Landstingets revisorer tillstyrker att årsredovisningen för 2006 godkänns av landstingsfullmäktige.

Landstingets revisorer

Roland Krantz

Leif Sandberg

Barbro Thunér

Östen Högman

Per-Åke Persson

Stig Löfgren

Sven Eriksson

Bilaga 1

Sammanställning över de sakkunnigas rapporter

I kommunallagens 9 kap § 8 föreskrivs att revisorerna i sin granskning skall biträdas av sakkunniga. I § 16 anges att de sakkunnigas rapporter skall bifogas revisionsberättelsen. Med hänvisning härtill redovisa de skriftliga rapporter som redovisats och kommunicerats med landstingstyrelsen under 2006. Rapporterna finns på www.liv.se och på landstingets intranät.

13-06 Granskning av bokslut 2006 – redovisning och analys

12-06 Fördjupad granskning av balansräkningen för 2006

11-06 Revisionsrapport gällande granskning av hjälpmedelsnämnden 2006

10-06 Familjecentraler

9-06 Landstingsfullmäktiges beslut under 2006

8-06 Budgetfördelning inför år 2007

7-06 Patientavgifter - intern kontroll

6-06 Revisorernas bedömning av delårsrapporten

5-06 Portföljförvaltning av el i Landstinget i Värmland

4-06 Samverkansnämndens ärenden - förankring av beslut i LiV

3-06 Granskning av samverkansnämnden för Uppsala-Örebroregionen

2-06 Högspecialiserad vård - styrning, ledning och intern kontroll

1-06 Väntetider i vården - uppföljning av granskningsrapport 5-02

ÖG 6-06 Ekonomiska oegentligheter

ÖG 5-06 Hörselscreening av nyfödda

ÖG 4-06 Avtalet med Carema - ers för hemtagen vård från Karlskoga

ÖG 3-06 Landstingets folkrörelsestipendium

ÖG 2-06 Kassabrist patientavgifter

ÖG 1-06 Intern kontroll av Landstingets i Värmland konstsamling